

Linux **FAQ** podruhé

Operační systém Linux

Má prosba se týká KDE a Gnome, což jsou nadstavby X11 (dále jen programy). Potřeboval bych vědět, jak mám tyto programy nainstalovat a především kde mám co změnit tak, aby se daný program (tzn. KDE nebo Gnome) spouštěl jako implicitní grafické rozhraní (program KDE se mi podařilo nainstalovat, dokonce se i při spuštění zobrazí přihlašovací obrazovka, v níž jsem tázán na uživatele a jeho heslo, ale bohužel to je asi tak všechno, co to udělá, protože pokud se přihlásím, objeví se místo grafického prostředí KDE standardní grafické prostředí, tj. Fmw, Afterstep, apod.).

Rozhodnete-li se nainstalovat jakýkoliv program, je dobré si nejdříve zjistit, jestli existuje verze ve formátu programových balíčků vaší distribuce. Balíky distribuce RedHat mají příponu *rpm*, balíky distribuce Debian zase *deb*. Instalace potom proběhne většinou hladce a instalační program vám oznámí případné nedostatky. Odinstalování takto instalovaných aplikací je také jednoduché. Jestliže s prvním způsobem neuspějete, podívejte se, zda pro vaši platformu existuje binární distribuce ve formátu *tar*. Obvykle bývá komprimovaná. Po jejím rozbalení většinou naleznete soubor s návodem, jak dále postupovat. Třetí a nej-

těžší způsob je distribuce ve zdrojovém kódu. Je opět většinou ve formátu *tar*. Pro takovou instalaci potřebujete software označovaný jako vývojářský, tj. kompilátor programovacího jazyka, program *make* atd. Opět bývá přiložen návod k instalaci, ale rozhodně to není vhodný způsob instalace pro začátečníky.

A jak je to s instalací KDE, Gnome nebo window manageru? Start systému X Window je možné ovlivnit dvěma soubory: *xinitrc*, *Xclients*. Jsou to startovací skripty, které spouštějí programy zvolené uživatelem. Rozdělení do dvou souborů je čistě formální, protože *Xclients* se spouští z *xinitrc*. V každém systému jsou tyto soubory připraveny správcem v adresáři čitelném všemi uživateli a přestavují základní nastavení X Window. Každý si je může upravit podle své potřeby tak, že je okopíruje do svého domovského adresáře jako *.xinitrc* a *Xclients* a změní jejich obsah. Při startu X Window je pak dána přednost nastavení uživatele před nastavením platným pro celý systém.

V RedHat 5.1 naleznete originální *Xclients* a *xinitrc* v adresáři */usr/X11R6/lib/X11/xinit*. Jejich přesné umístění najdete přímo ve startovacím příkazu *startx*. Doporučuji, abyste si je zkopírovali k sobě a experimentovali s jejich nastavením pouze na svém kontě, aby bylo možné se v případě neúspěchu vrátit k fungující verzi. Window manager se spouští obvykle úplně nakonec příkazem *exec* a nechá se běžet na popředí, protože ukončením skriptu *xinitrc* se dává X serveru najevo, že uživatel skončil práci s X Window. Chcete-li tedy pracovat v prostředí KDE, je nutné nahradit řádek, který startuje dosavadní window manager, řádkem spouštějícím KDE: *exec kwm*. Pokud není *kwm* v adresáři definovaném v proměnné *PATH*, musíte uvést plnou cestu ke *kwm*.

Můj druhý dotaz se týká připojení na internet pomocí modemu. Potřeboval bych vědět, co všechno musím nastavit tak, abych měl z Linuxu přístup na internet, např. jak nadefinovat modem (Microcom OfficePorte 33,6 kb), který síťový protokol užít (jeho nastavení) a ostatní věci, které jsou k tomu potřeba.

vit tak, abych měl z Linuxu přístup na internet, např. jak nadefinovat modem (Microcom OfficePorte 33,6 kb), který síťový protokol užít (jeho nastavení) a ostatní věci, které jsou k tomu potřeba.

Celkem pohodlně se síťová konfigurace dá nastavit pomocí programu *linuxconf*. Ten je od verze 5.1 součástí distribuce RedHat. Podobné služby poskytuje i control panel. Z hlavní nabídky si vyberte položku *Networking*. Pro spojení s modemem se používají protokoly SLIP nebo PPP. Který je ten správný, to si zjistíte u svého připojovatele. Pokud v nabídce není správné zařízení (*ppp0*, *ppp1*-apod.), stiskněte tlačítko *add*. Vyplňte požadované informace a pro jistotu se podívejte do volby *customize*. Tam je totiž možné změnit inicializační řetězce modemu. Do inicializačního řetězce musíte u nás vložit řetězec *ATX3*, který zakáže kontrolu oznamovacího tónu. Ten je možné doplnit dalšími příkazy, ale Microcom OfficePorte s tím bude fungovat docela dobře. U digitálních ústředěn je možné zkusit vytáčení příkazem

ATDT, jinak bude fungovat ATDP. Samotné připojení se spouští příkazem connect z okna příslušného zařízení (např. z ppp0).

Co se týká síťového nastavení, vyplňte prostě vše potřebné v nastavení sítě. Pokud nevíte, co a jak provést, bude lepší zvolit si připojovatele, který instaluje software u zákazníka. Zeptejte se, jestli umí připojit Linux. Řekne-li, že ne, prostě ho o zkušeného technika a spusťte *linuxconf*. Pokud technik své práci rozumí, nebude problém připojit se.

O připojování z Linuxu k internetu jsme se věnovali v Chipu 3/98 a 2/99.

Lze snadno propojit stanici s Windows 95 a server s Linuxem jako file server? To záleží na tom, čemu říkáte snadno. Linux podporuje systém SMB, který Windows 95 používají pro sdílení prostředků. Říká se mu také Samba. Ten dovoluje exportovat jednotlivé adresáře z Linuxu pro použití ve Windows a naopak.

Ve Windows musí být nainstalovány protokoly *NetBIOS* a *TCP/IP*. Konfigurace Linuxu pro práci se SMB je v souboru */etc/smb.conf*. Popisu připojení jsme se věnovali podrobně v Chipu 11/98. Pokud máte Linux už nainstalovaný, najdete návod na konfiguraci Samby v *SMB-HOWTO*.

Můžete porovnat přístupová práva k adresářům a souborům v Linuxu s jinými OS, např. Novellem či NT?

Oba systémy vznikly později než Unix a jsou jím inspirovány. V Linuxu je možné definovat přístupová práva k souboru zvlášť pro všechny uživatele, pro skupinu uživatelů a pro majitele souboru. Dá se určit, kdo může soubor spouštět (x), kdo ho může jen číst (r) a kdo do něj smí zapisovat (w). Při výpisu adresáře příkazem *ls -l* je vidět, jaká jsou přístupová práva k jednotlivým souborům, komu soubor patří a jaké skupině patří.

Např:

```
-rwxr-xr-- 1 lukas users
234555 Feb 29 01:32 xdoom
```

znamená, že uživatel *lukas* může číst, psát a spouštět soubor *xdoom*, skupina

users jej může jen číst a spouštět a všichni ostatní jen číst. U adresářů znamená příznak *x* to, že je možné adresář otevřít.

Prosím o pomoc při instalaci RedHat Linuxu 5.1. Nemohu „rozchodit“ X Window. Mám grafickou kartu Graphics Blaster Extreeme (Permedia 2) a monitor 15" LG Studioworks 56m.

Zde je odpověď bohužel jednoduchá. X server z RedHatu neboli *XFree86* čip Permedia 2 nepodporuje. Existují ale takzvané komerční X servery (tj. musíte je koupit), které Permedia 2 obsloužit umí. Jejich seznam najdete v *Hardware-HOWTO*.

Pokud karta funguje, ale monitor zobrazuje zborcený obraz, měl byste snížit zobrazovací frekvenci. Příliš vysoká frekvence by mohla monitor i poškodit. Zatím by mohl fungovat X server *vga16*, který má rozlišení 640 x 480 a pouhých 16 barev. Proto jste si ale asi tak dobrou kartu nekoupil, že?

LUKÁŠ MIKŠIČEK

<http://www.vogel.cz/akademie/>

CHIP Akademie, P. O. Box 146, 111 21 Praha 1
Tel.: (02) 2403 2068, 2227, Fax: (02) 2424 7267
E-mail: chipakademie@vogel.cz

AKREDITOVANÉ STŘEDISKO MŠMT ČR A SOFTWARE 602

Týdenní docházkový kurz

CO MUSÍTE ZNÁT: Windows 95 na úrovni základního kurzu

- CO SE NAUČÍTE:**
- WinText 602 – textový editor
  - 602 Desktop – šablony
  - MagicTab 602 – tabulkový kalkulačtor
  - OCR 602
  - Grab 602
  - PhotoMagic

3100 Kč
+ 5 % DPH

PŘIHLÁŠKA:

Jméno

Adresa

Tel./fax

Termín

☐	6. – 9. 4.	13 – 18 hodin
☐	26. – 30. 4.	8 – 12 hodin
☐	24. – 28. 5.	8 – 12 hodin
☐	21. – 25. 6.	13 – 17 hodin

Platba

- hotově
- složenkou
- fakturou

Datum

Podpis

placená inzertce